

The promised land: landverhuizers bij aankomst in Amerika. FOTO VAN MUCK VAN EMPEL

‘Toen was het crisis, nu ook’

Speciaal voor het Over het IJ Festival maakte toneelgroep Orkater *The promised land*. Een fysieke voorstelling over hoop en heimwee.

SASKIA NAAFS

‘I’m longing for a better place. I’m longing for my hometown,’ schalt het door de grote loods. De voormalige opslagplaats van Rigã-vloeren is omgetoverd tot een aankomsthal voor emigranten. Het zijn sjofele gelukszoekers, met gaten in hun tweedjasjes en vlekken op verfrommelde overhemden. Verward sjokken ze rond, de koffers achter zich aanzeulend.

“We hebben het onszelf niet makkelijk gemaakt.” Regisseurs Ria Marks en Titus Tiel Groenesteghe, die sinds 1997 samenwerken, maken voor het eerst een voorstelling verspreid over meerdere locaties. *The promised land* is geïnspireerd op de grote oversteek naar Amerika in de jaren dertig.

Marks: “Toen was het crisis en nu ook. Vanuit Amsterdam vertrokken emigranten om hun geluk te beproeven in de VS. Het land waar de straten met goud bedekt waren en gebraden kalkoenen als rijpe appels uit de bomen vielen. De werkelijkheid was minder rooskleurig. Nieuwkomers werden met tientallen in krappe woningen gestopt. Ze moesten keihard werken om een nieuw bestaan op te bouwen.”

De toeschouwers maken dezelfde reis als de acteurs. Ze zijn deelgenoot van de spanning, de hoop, en uiteindelijk de heimwee en de teleurstelling. “We laten het publiek alles meemaken. Je zit er middenin,” zegt Marks. “De acteurs laat ik spelen vanuit hun emoties. Het proces, dat is interessant. Je moet zien waarom iemand boos is, niet de boosheid zelf.”

De cast is een internationale mix van New Yorkse acteurs, twee Belgische en een Oekraïense mimespeler en de Nederlandse vijfkoppige Kofferband. Door de verschillende talen is de tekst tot een minimum beperkt. De muziek bepaalt de sfeer. Opbeurende Lindy Hop, trage walsen en een melancholiek slavenlied. “Ria en ik zijn goed in beeldspraak. We laten veel aan de verbeelding over. Het is een visuele voorstelling, met poëtische beeldspraak,” zegt Groenesteghe.

“De acteurs zijn allemaal twintigers, maar ze weten wat theater is. Ze storten zich er vol overgave in. Letterlijk, dan vallen ze hun knieën open,” zegt Marks. De acteurs zoeken als jonge, uitgelaten honden alle hoeken van de loods op. Stilzitten als toeschouwer is er niet bij. Voor de regisseurs een extra uitdaging: “We hebben slechte zichtlijnen. Ik hoop maar dat het publiek rond gaat lopen.”

In een wervelwind van immigratieformulieren verlaten de spelers met blossen op de wangen de warme loods. Marks moet ze terughalen om een tweede applaus in ontvangst te nemen. Dat moeten ze nog wel leren.